

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdag.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, groote Markt, n^o 37-39, te Tongeren.

DER PROVINCIE LIMBURG

Abonnement

6 fr. per jaar.
Een blad afzonderlijk 15 centimes.
De abonnementen zijn vooral betaalfaar.
Aankondigingen 15 centimes per drukregel.
Reclamen, voorstellen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: 1 fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 25 AUGUSTUS.

Die het laatste licht, licht het beste.

Ik zal het nooit vergeten. 't Was in 1879. De schoolstrijd begon.

Voor de liberalen was er niets zoo zeker als de fiasco der katholieke scholen. Waar zouden ze 't geld halen?... En van waar zou het blijven komen? Frère had gesproken van miserabele mislukking; en al de kleine en groote gazetten herhaalden het woord van Jupiter.

Voor kleinmoedige Katholieken scheen de zaak gewaagd!... Ze weken terug voor 't geld, voor den duur, zij hadden liever toegegeven aan de Logie. Zij volgden aarzeland; en als men die mannen hoorde spreken, dan kon men begrijpen hoe de schoolstrijd te goeder nu was gekomen om die lauwhertig door den nood moediger te maken. God dank, dat getal is zeer verminderd; en het zal langs om geringer worden.

Wij zijn thans in 1885. Waar is thans de spotternij van den heer Frère?... Wat al leed, wat al vernederingen hebben de miserabele katholieke scholen aan 't ministerie niet veroorzaakt!... De vernederingen van het schoolkwest... Ziet gij die komedie: advocaten-volksvertegenwoordigers loopen het land af, om overal hetzelfde liedeken te hooren zingen: A. « Die pastoor heeft aan eenen geus de absolute geweigerd. » B. « Die onderpastoor heeft gepredikt tegen de onzijdige school... » Wel, heeren, daartoe moet er geen schoolkwest zijn; iedereen wist dat, en de herderlijke brieven bevatten veel meer dan een gewone priester zeggen kon: zij doemen de onzijdige school, Ja 't was komedie; en zoo zeer gevoelden al die heeren de belachelijkheid hunner rollen dat zij de hoofdrol lieten aan Bouvier.

De katholieke scholen gaan voort. De kiezingen komen; en ondanks al de snoeringen der Liberale kieswetten, — het ministerie ligt aan den hoord van den afgrond; in Gent, de liberale forteres van Vlaanderen, liggen ze pas 45 stemmen boven!... Nog al eene vernedering!

Maar, *bonne mine à mauvais jeu*. De liberalen woen en pochen maar altijd voort. Ze liggen toch nog boven!... — Maar... de geldkas heeft eenen bodem... De liberalen, die zoo razend zijn op de mirakelen, zouden waarlijk tot mirakelen moeten komen om... niet arm te worden. En de liberale kas is ledig... neen: zit reeds met miljoenen schuld!... En ziet gij nu die pochers, die onontbaren: zij spotten met de armoede der katholieke scholen, met de sobere jaarwedde der vrije onderwijzers, — en de katholieke scholen bloeien langs om meer zonder een cent schuld, terwijl gouvernement en gemeenten door hunne Staatsscholen tot over de ooren in schulden zitten en niet meer weten van wat hout pijlen te maken. En ziet nu wederom: wie moeten die schulden opbrengen? De handel, de landbouw, de arbeid: al zaken, die sedert jaren sukkelen. En wie heeft er aan 't gouvernement die nieuwe belastingen geweigerd? De katholieken niet alleen, maar veel liberalen zelfs. Altoos vernederingen!

Wij hadden het voorzien: de liberalen moesten vallen door de geldkwestie. — Wat is de liberale politiek: geld en plaatsen; anders niet... Wie deden hunne traktementen opslaan? — Liberale burgemeesters en schepenen. — Wie zonden geerne hunne traktementen van 20 duizend fr. tot 30 duizend fr. hebben gebracht? — De liberale ministers. M. Malou, minister zijnde, stortte alle jaren zijn traktement terug in de Staatskas: wat liberale minister heeft dat gedaan?... De liberalen zoo gevoelig in hunne geldkas, denken ook hunne tegenstrevers hierin gevoelig te vinden: daarvan dien aftrek op de traktementen der geestelijken, en de vernietiging van de toelagen voor kerken... Armoede in 't liberale kamp! En liberale armoede leidt tot rooverij! tot vernederingen!

Geld is de enkele macht der liberalen; maar 't geld kunnen ze niet bestieren. Altoos was geld hun verderf! Een prijs te winnen voor hem die eene gemeente toonen kan, door liberalen bestierd, en welke niet in schulden zit! Het is zelfs een schoon bewijs, dat de oorzaak van het deficit of te kort in de Staatskas aan de schoolwet is te wijten. Eerst sedert de wet van 1879 zitten al de gemeenten in de schuld — en dat niettegenstaande eene hoop nieuwe lasten, niettegenstaande vermindering van uitgaven in al de noodzakelijke... kapittels. Hoelang wachten de postbedienden, de bedienden van ijzerenweg, de gendarmen, enz. naar verhooging? Ze zijn er wel mede. Meer werk ja, bij zooverre dat op de ijzerenwegen honderde levens vertrouwd worden aan slecht betaalde, misnoegde, afgewerkde en half slapende bedienden!

Maar kan het wel anders? Wat is het liberalisme?

Die het weet mag het zeggen. Ik weet het niet.

Liberalisme beteekent vrijheidspartij. Waar is de vrijheid der liberalen?

De liberaal mag eten en drinken wat hij wil... maar zou hij durven uetigeren van 's vrijdags vleesch te eten?

De liberaal mag lezen wat hij wil; maar zou hij durven een abonnement nemen en zijne lectuur maken van eene katholieke gazet?

Hij mag den godsdienst belijden, dien hij ver-

kiest... maar zou hij durven deel nemen aan eene bedevaart? zou hij durven ter kerke gaan met een kerkboek?

Neen, duizendmaal neen; een liberaal heet vrij maar hij is het niet meer, en daarom, hoe kostbaar de vrijheid ook weze, geen liberaal heeft er iets van; en daarom hebben de liberale bazen maar een middel om de slavernij (dat heet getrouwheid) hunner kliek te beloonen: geld; en daar zij zulke keuren hun geld houden, nemen zij dat der schatkist... zij geven plaatsen, betalen vet, vermoegvulligen de plaatsen, vermeederen er het vet van... natuurlijk als het hunne kliek geldt! Facteurs, kommiezen, gendarmen, dat klein goet moet toch werken en zwijgen, die krijgen maar altoos dezelfde solde, en mogen dubbel werk doen voor datzelfde geld. Die menschen klagen... hoe dom! Wat nut brengen zij den liberalen winkel aan? En alzoo komt het dat de kas leeg geraakt; en alzoo komt het dat de contribubelien of belastingbetalers meer en meer moeten zeggen: Kan het anders?

Moed en Zelfopoffering.

De medailles van moed en zelfopoffering zijn dinsdag uitgedeeld te Brussel. Het liberaal ministerie — dat nogtans altijd beweert voor den werkmans te zijn — heeft aan die uitdelling niet de minste plechtigheid gegeven.

Geene enkele redevoering is er uitgesproken: voor de minste ezelarij, die men inricht, worden er redevoeringen met dozijnen uitgekraamd — voor den werkmans, geen woord.

Die wordt ontvangen, zegt de Gazette zelf, door een specie van deurwaarder.

Men heeft enkel de lijst der gemedailleerden afgelezen en velen zijn niet meer verschenen, omdat zij al begraven waren.

Als men de werklieden zoo lang laat wachten, als men al de schoone daden, in een jaar begaan, in eens wil beloonen, dan zou men van dat oogblik ook eene wezenlijke plechtigheid moeten maken.

Men speelde *Si j'étais Roi*, zegt een liberaal blad. « Welnu, als ik koning waar, zegde een werkmans, zou ik het boeltje anders doen draaien en van tijd tot tijd die heeren ministers eens doen marcheerren zoals ik wilde. »

Ziehier de lijst der gemedailleerden van de provincie Limburg:

Buismans, Jan, werkmans te Membruggen, eervolle melding en 15 fr.; heeft den 30 juli 1882 eene vrouw gered, die in eenen put was gevallen.

Hammers, Arnold, metsers te Eysden, eervolle melding en 20 fr.; heeft zich in twee brandrampen onderscheiden.

Ekelmans, Jan-Lodewijk, politie-agent te Sint-Gillis, medaille van 3^e klas, heeft te Cortesseum op 20 december 1882 een op hol zijnde paard tegengehouden.

Engelen, Jan, schipper te Reckheim; **Banakers**, Servatius, schipper te Ueckhoven; **Hegeus**, Leonard, id.

Winand, Jozef, id. te Geulle; hebben zich alle vier te Ueckhoven op 31 december 1882 onderscheiden door hunne zelfopoffering met het leven te redden aan 4 personen welke in de Maas waren gevallen. Medaille van 2^e klas.

Halm, Antoon-Jozef, gepensionneerd kapitein te Leopoldsburg, burgerkruis van 2^e klas; heeft een corps van vrijwillige pompsters ingericht en onderscheidt zich bij elke brandramp door zijnen moed en zijne zelfopoffering.

Opening der Jacht.

In den *Monteur* van heden vinden wij het ministerieel besluit dat de opening der jacht in de provincie Limburg vaststelt op zaterdag den 1^{sten} september.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 198 koeien, 11 kalveren, 16 schapen, 111 vette varkens, 895 magere varkens.

De doctor **Mooren** van Dusseldorf zal te Luik zijn in het *Hôtel de l'Europe*, den 31 augustus.

BINNENLAND

Aan eene hoeve te Olsene, waren maandag avond twee personen komen kloppen, die een glas water verzochten. Zij schenen Franschmans of ten minste spraken deze taal. Men meent dat zij wegloopers van het Fransch leger zijn.

De pachters, twee oude menschen, broeder en zuster, namen de mannen in huis, gaven hun eten en draken. Dien tijd namen de indringers te baat om alles aftezien en zich te overtuigen dat zich niemand anders dan de twee ouderlingen in huis bevond.

Na waarschijnlijk over den aanval met een gesproken te hebben, stond plotseling een der mannen op, greep eenen zwaren aardappelstamper die in den hoek van den haard stond en bracht er den pachter eenen doodelijken slag op het hoofd mee toe. De andere greep de vrouw vast en trachtte haar te verwurgen; om hare kreten te doen ophouden sprong de eerste moordenaar toe en verbrijzelde de arme vrouw den schedel.

De pachthoeve waar dat gebeurde staat tamelijk ver van de andere huizen afgescheiden. Toch had eene vrouw geschreeuw gehoord en kwam zij toegelopen, meeneende dat een ongeluk gebeurd was.

In hunne haast hadden de moordenaars vergeten de deur te sluiten, langs waar de vrouw binnenkwam: zij waren bezig de lijken te bestelen. Op het zicht van dien onverwachte getuige, sprongen zij op hun derde slachtoffer en gaven haar ook zulke slagen, dat zij haar voor dood lieten liggen.

Maar nu was het lawijd duidelijk door voorbijgangers gehoord, vier aankomst de schelmen op de vlucht dreef. Zij werden echter een eind verachterhaald, gevangen genomen en te Olsene opgesloten, in afwachting dat de gendarmerie bijkwam. Dezen morgen reeds vroeg werden zij naar Gent overgebracht en ter beschikking van het gerecht gesteld.

Het derde slachtoffer der ijselfijke misdaad is niet overleden.

— De **VLEDERMUIS**. — Met grooten ijver vervolgt men bijna overal de vledermuisen, die door hun alzichtelijk uiterlijk en hunne vreemde wijze van rondvliegen 's nachts, juist wel geen aangenamen indruk maken, maar toch tot de nuttigste dieren behooren. De vledermuis is een vleeschetend dier, dat zich slechts voedt met insecten, die des nachts vliegen of zich dan op andere wijze bewegen. Nachtvinders, die een groot aantal voor den mensch schadelijke rupsen het leven geven, ook andere insecten, waaronder vele meikevers, waarvan eene enkele vleermuis in eenen nacht eenige honderden vangt, zijn lekkenrijen voor hem. Neemt men in aanmerking, dat het aantal insecten, die groote verwoestingen kunnen aanrichten onder de gewassen die den mensch tot voedsel verstrekken of op andere wijze in zijne behoeften voorzien, zeer groot is, veel grooter dan hunner natuurlijke vijanden, — verder, dat de mensch geheel machteloos staat tegenover de verwoestingen door de rupsen, meikevers en dergelijk gebroed tweeg gebracht, wanneer zijn groot aantal te voorschijn komen, — dan valt het niet onzer vrienden uit het dierentrijk, zooals de vledermuis, te zeer in het oog, dat dan men ze niet met alle middelen, die in ons bereik zijn, behoorde te beschermen.

BUITENLAND

Frankryk.

Men schrijft uit Parys, 20 augustus:

De kerkvervolging heeft nog haar laatste woord niet gezegd. Uit Kameryk wordt thans gemeld dat de nonnen, gezegd *de Sainte-Anne*, wier leerlingen zich dit jaar in de examen voor het bewijs van bekwaamheid, bijzonder onderscheidden, door den municipalen raad uit de gemeentescholen verjaagd zijn.

Italië.

OP ISCHIA.

Nieuw Cassamicciola, zooals de *Papolo Romano* het noemt, begint zich alreeds op de bouwvallen van het oude stadje te verheffen. 154 honten huizen zijn reeds voltooid en bewoond. Aan de daaromheen liggende plaatsen heeft men de namen gegeven van *Piazza Umberto Primo* en *Piazza Regina Margherita*.

Te Forio, eene der andere op Ischia getroffen steden, zijn thans 52 families in honten woningen gehuisvest.

Daar de wegen nog opgehoopt liggen met bouwvallen en de gemeenschap daardoor belemmerd wordt, zoo heeft de minister van openbare werken het spoedig herstel van de telegraflijnen tusschen Serrara Fontana, Cassamicciola en Forio bevolen.

Rusland.

Uit St-Petersburg wordt gemeld dat 22 studenten bij de universiteit aldaar wegens meeswerking aan de uitgave van een geheim revolutionair dagblad, naar Siberie gezonden zijn.

Zwitserland.

Men schrijft uit Bern, 20 augustus: Die weken geleden voorzegde een te Geneve verschijpend socialistisch blad den laatsten opstand in Spanje. Hetzelfde blad doet thans eene andere voorspelling: zij kondigt aan dat den 27 der maand augusti een hoog russisch ambtenaar te Moskou zal vermoord worden, dat de onlusten in Spanje in de loopende maand naar Madrid en Seville zullen overslaan en eindelijk dat zendelingen uit Amerika eenen aanslag zullen wagen op het leven van den keizer Wilhelm van Duitschland. Schoon vooruitzicht.

Amerika.

Door het instorten van bruggen op Noord-Amerikaanse spoorwegen zijn in het vorige jaar 58 treinen verongelukt waarvan 6 door opene draaibruggen. In 1881 zijn 41 bruggen onder de spoorreinen ingestort. Daarennegen bedroeg het aantal der op die wijze in de jaren 1876—1880 verongelukte treinen slechts 16, 17, 21, 24 en 20. De belangrijke toename in de beide laatste jaren wordt toegeschreven aan uitbreiding van het spoorweginet in elk dier jaren met meer dan

16,000 kilometer, ende daarmede in verband staande bouw van zeer vele en lange honten bruggen.

Engeland.

DE ROZENKONING.

Bezer dagen had in het Cristal Palace, te Londen de jaarlijksche krooning der rozenkoningin plaats. Ditmaal was het een jong werkeisje, Ada Huxton, aan wie onder trompetgeschal en een regen van bloemen de koninklijke waardigheid werd opgedragen.

Dit gebruik, in de zesde eeuw in Frankryk ontstaan en vooral zeer in zwang onder de regering van Lodewyk XIV, is door pater Nuge in Engeland ingevoerd. Nog tot den huidige dag wordt in verschillende streken van Frankryk en vooral in de omstreken van Parys *La Rose-ender* jaar gekroond. Het laatste en ijerigste meisje wordt daarvoor door de inwoners van ieder kerspel gekozen en in de eerste plaats komen degene er voor in aanmerking die in het onderhoud harer moeder voorzien.

In de kerk ontvangt de gekozene den zegen van den geestelike en van de vrouw van den maire eene kroon van toorn. Door den maire vergezeld, trekt de koningin dan met muziek de plaats door, gevolgd door hare hofdames en eene begeleiding van gewapende gendarmen. Bovendien ontvangt zij bij wijze van nutzel eene som gelds, terwijl het feest nog gedurende verschillende dagen wordt voortgezet.

De krooning in het Cristal Palace was wel met zoo schitterend, maar toch wel der vermelding waard, daar er, tot aansporing van anderen, de aandacht werd gevestigd op een braaf en ijverig werkeisje. Pater Nuge werkt in het belang der meisjes, die haar brood met de naaimachine moeten verdienen en te haren behoeve richtte hij nu reeds gedurende zeven of acht jaren dit feest in.

Ditmaal schetste hij allen, hetzij met belangstelling, hetzij met nieuwsgierigheid het feest bijwoonden, het freunige leven, dat die meisjes leiden. Van 's morgens 4 ure tot 's avonds laat over de naaimachines gebroed, slecht gevoed en gekleed, moeten zij telereen dag voor een karig loon het zeldzame ontrooze werk verrichten.

Honderden gezonde meisjes bederven hierdoor hare gezondheid en daarom wenscht pater Nuge eene inrichting tot stand te brengen, waar zij een onderkomen vinden en door zouguldige verpleging hare geschokte gezondheid kunnen herstellen.

Ada Huxton heeft in het onderhoud van hare ouders voorzien en werd door de congregatie van St. Austins aflij, waartoe zij behoort, eene stemming als de waardigste rozenkoningin aangewezen. Voorafgegaan door gekostumeerde trompetters en heranen, werd de koningin, in 't wat uitgedost, met hare evenzoo geklede staatsdiensleden door den geestelike naar den troon geleid, te midden van eenen talrijken drom menigwansigen.

De trompetters bleezen eene fanfare, toen de koningin plaats nam op de troon. Aan weerszijden plaatsten zich de staatsdiensleden en in wit en karmin gekleede koorknopen. Toen nam pater Nuge het woord en vertelde aan de toehoorders, waarom Ada Huxton tot rozenkoningin werd gekroond, hea daarbij opwekkende om mede te werken tot 't oprichten van zijn herstellingsoord. Daarna plaatste hij de kroon op het hoofd der koningin, die bedolven werd onder eenen regen van bloemen. Als gift ontving zij eene heurs, met soverrengs, waarop de oplicht onder het gezicht der toeschouwers weer op dezelfde statige wijze het paleis verliet.

Politiek overzicht

De laatste berichten betreffende den graaf van Chambord zijn van dien aard, dat men elk oogblik de tijding van zijne dood te verwachten heeft. Zondag zijn de hertog de Blacas en de graaf de Damas, de hertog van Parma, de groothertogin van Toskanen en hertogin Margaretha te Frohsdorf aangekomen. Dien dag had de hertog eene heldere oogblikken; hij liet eenen priester ontbinden en zegde tot hem: « Ik ben de ellendigste onder de ellendigen; alleen de godsdienst troost mij en geeft mij de kracht om mijn lijden te doorstaan. » In den namiddag berichtte hij, 's Nachts verlangde hij den graaf de Bardi te spreken; deze bleef wel een uur bij hem. De graaf van Chambord, ook ongesteld, is, terwijl zij in de kapel de mis bijwoonde, in bezwijning gevallen.

De laatste berichten, van gister namiddag, melden dat de graaf al zijne helderheid van geest teruggekomen heeft en de laatste Heilige Sacramenten heeft ontvangen na ze zelve gevraagd te hebben. Men mag zeggen dat nu het einde van den langen doodstrijd nakend is.

De Paus heeft een besluit uitgevaardigd, strekkende om de archieven van het Vatikan en de aldaar aanwezige boekeryj open te stellen ten gebruik van onderzoekers der geschiedenis, onverschillig tot welke natie zij behooren, opdat door een degelijk onderzoek, de gausche wereld de waarheid zal kunnen vernemen aangaande het Pausdom in Italië en tot de erkentenis zal komen dat het in belang van den Staat is, met het Pausdom in overeenstemming te leven.